

Spółka komunalna 2026/2027: rekompensata, VAT, KSeF i Ordynacja podatkowa

Rozliczenia z gminą, mieszkańcami i fiskusem po zmianach.

Stan prawny na dzień 12.10.2026. Część omawianych zmian dotyczy przepisów, które wejdą w życie 1 stycznia 2027 r. Przed każdym szkoleniem aktualizuję program do stanu prawnego na dzień szkolenia.

Spółka komunalna działa na styku dwóch porządków: jest spółką prawa handlowego i samodzielnym podatnikiem, a jednocześnie wykonuje zadania własne gminy za rekompensatę, której charakter podatkowy od lat dzieli organy i sądy. Rok 2026 przyniósł w tej sprawie nowe interpretacje i wyroki, a przełom 2026 i 2027 roku dokłada kumulację zmian w VAT, KSeF i Ordynacji podatkowej.

Po wyroku siedmiu sędziów NSA z 22 września 2025 r. (I FSK 678/21) wiele spółek oczekiwało zmiany praktyki Dyrektora KIS. Interpretacje wydane w 2026 r. pokazują, że organ nadal opodatkowuje rekompensatę w nowych sprawach, a stanowisko zmienia przede wszystkim wtedy, gdy wykonuje prawomocny wyrok. Dla głównego księgowego oznacza to konieczność podjęcia decyzji w warunkach sporu: o fakturowaniu, o prawie do odliczenia i o ewentualnych korektach, które od 1 października 2026 r. składa się na nowych zasadach.

Program jest przeznaczony dla głównych księgowych i dyrektorów finansowych spółek komunalnych: wodociągowo-kanalizacyjnych, gospodarki odpadami, komunikacji miejskiej, ciepłowniczych, zarządzających zasobem mieszkaniowym oraz obiektami sportowymi. Rozdział o rekompensacie opiera się na interpretacjach i wyrokach z 2026 r., z podaniem sygnatur.

MODUŁ 1

Rekompensata pod lupą – interpretacje i orzecznictwo 2026 r.

- Punkt wyjścia: wyrok siedmiu sędziów NSA z 22 września 2025 r. (I FSK 678/21) – co przesądził, a czego nie rozstrzygnął?
- Dyrektor KIS w 2026 r. nadal opodatkowuje rekompensatę w nowych sprawach:
 - 13 stycznia 2026 r. (0113-KDIPT1-2.4012.986.2025.2.JS) – koszty netto z rozsądnym zyskiem jako wynagrodzenie za usługę, prawo do odliczenia, dokapitalizowanie poza VAT,

- 24 marca 2026 r. (0112-KDIL1-2.4012.12.2026.2.MR) – zarządzanie zasobem komunalnym: rekompensata w podstawie opodatkowania, choć spółka nie pobiera opłat od mieszkańców,
- 14 kwietnia 2026 r. (0114-KDIP4-1.4012.74.2026.2.AM) – prowadzenie PSZOK: faktura dla miasta i odliczenie podatku naliczonego.
- Czy „rozsądny zysk” w kalkulacji rekompensaty zmienia status spółki jako podatnika? Wniosek rozpatrzony 28 kwietnia 2026 r. (0113-KDIPT1-2.4012.230.2026.2.AJB).
- Transport publiczny – interpretacje wydane w 2026 r. w wykonaniu prawomocnych wyroków: rekompensata poza podstawą opodatkowania (25 lutego, 23 marca i 20 kwietnia 2026 r.).
- Wyrok WSA w Gdańsku z 14 lipca 2026 r. (I SA/Gd 320/26): utrzymanie czystości i zasób mieszkaniowy, znikoma działalność komercyjna, rozsądny zysk nie przesądza o opodatkowaniu.
- Dlaczego organ opodatkowuje, a sądy uchylają? Trzy okoliczności, które decydują o wyniku: zakres działalności komercyjnej, sposób kalkulacji, związek z ceną dla odbiorcy.
- Rekompensata poza VAT a prawo do odliczenia – kto na tym zyskuje, a kto traci?
- Rekompensata, dopłata do taryfy, dokapitalizowanie – trzy formy finansowania i trzy różne skutki podatkowe.
- Zmienić model rozliczeń, wystąpić o interpretację czy czekać na wyrok? Mapa decyzji dla spółki i dla gminy.
- Korekta rozliczeń wstecz po 1 października 2026 r.: nadpłata, obowiązkowe uzasadnienie i ryzyko po stronie gminy, która odliczyła VAT.

MODUŁ 2

KSeF w spółce komunalnej – pierwsze doświadczenia i zmiany od 1 stycznia 2027 r.

- Faktura dla gminy i jej jednostek: NIP JST, Podmiot3 i właściwe oznaczenie jednostki odbierającej.
- Rekompensata w KSeF – faktura, nota księgowa czy brak dokumentu?
- Sprzedaż masowa na rzecz mieszkańców:
 - faktury dla konsumentów poza KSeF czy dobrowolnie w KSeF,
 - wspólnoty mieszkaniowe, zarządcy i odbiorcy bez NIP,

- bilet komunikacji miejskiej jako faktura.
- Refakturowanie mediów w zasobie mieszkaniowym po wdrożeniu KSeF.
- Zmiany od 1 stycznia 2027 r.: koniec faktur z kas rejestrujących, paragon z NIP bez statusu faktury uproszczonej, numer KSeF lub identyfikator zbiorczy w przelewach.
- Kary za błędy w KSeF: od 2027 r. czy od 2028 r.? Obowiązujące przepisy i projekt odroczenia (UD477).
- Tryb offline24, awaria i niedostępność systemu przy fakturowaniu cyklicznym.

MODUŁ 3

Pakiet zmian w VAT od 1 stycznia 2027 r. – co dotyczy spółek komunalnych

- Ulga na złe długi przy zaległościach mieszkańców za wodę, ścieki, odpady i ciepło.
- System kaucyjny – stawka VAT dla niezwróconych kaucji od 1 grudnia 2026 r. i znaczenie dla spółek gospodarki odpadami.
- Nabycie od podmiotów zagranicznych usług zwolnionych z VAT – koniec wykazywania w JPK_VAT.
- WNT środków transportu bez 14-dniowego terminu zapłaty VAT – zakup taboru i pojazdów specjalistycznych.
- Kasy rejestrujące w punktach obsługi klienta, na basenach i w biletomatach: obowiązek wyrejestrowania, kara 300 zł, zakaz wymiany pamięci fiskalnej.
- Możliwość sprawdzenia statusu kontrahenta w wykazie podatników VAT na dzień wstecz (do 5 lat).
- Nadużycie prawa zamiast pozorności – nowa podstawa odmowy odliczenia (wyrok TSUE C-114/22).

MODUŁ 4

Odpowiedzialność solidarna i weryfikacja wykonawców

- Usługi niematerialne z nowego załącznika nr 16: oprogramowanie i obsługa IT, hosting, usługi księgowe, doradcze, reklamowe, związane z zatrudnieniem.
- Czy spółka komunalna odpowiada za VAT nierzetelnego usługodawcy tak samo jak każdy przedsiębiorca?

- Limity ochronne: faktura do 15 000 zł brutto oraz 50 000 zł netto miesięcznie od jednego usługodawcy.
- Split payment jako tarcza i jej granice.
- Towary i usługi z załącznika nr 15 (roboty budowlane, paliwa, złom i odpady) – przejście z PKWiU na Nomenklaturę Scaloną dla towarów.
- Czy można jednocześnie stracić prawo do odliczenia i odpowiadać solidarnie? Wyrok TSUE w sprawie C-276/24.
- Należyta staranność w zamówieniach publicznych i sektorowych – zapisy umowne i dokumentacja postępowania.
- Zapłata na rachunek spoza „Białej Listy” – VAT, koszty w CIT i odpowiedzialność zarządu.

MODUŁ 5

Ordynacja podatkowa po zmianach od 1 października 2026 r.

- Korekta deklaracji z nadpłatą bez odrębnego wniosku – kiedy sama korekta wszczyna postępowanie.
- Obowiązkowe uzasadnienie korekty przy nadpłacie powyżej 10 000 zł – jak je napisać, gdy przyczyną jest zmiana kwalifikacji rekompensaty?
- Korekta dokonywana przez urząd skarbowy do 10 000 zł – informacja o przyczynie i sprzeciw podatnika.
- Zmiany w terminach zwrotu i oprocentowaniu nadpłat.
- Umorzenie podatku przed terminem płatności oraz zapłata podatku przez osobę trzecią do 5 000 zł.
- Nowe zasady doręczeń, pełnomocnictw i przesłuchań na odległość.
- Koniec raportowania krajowych schematów podatkowych (MDR) – co zrobić z procedurą wewnętrzną spółki?

MODUŁ 6

Automatyzacja kontroli – co administracja skarbową widzi w danych spółki

- KSeF, JPK_V7, JPK_CIT, „Biała Lista” i STIR – ta sama transakcja widziana z kilku stron.
- Czy organ zestawia faktury spółki z odliczeniem dokonany przez gminę?

- Typowe rozbieżności w spółkach komunalnych: rekompensata bez faktury po jednej stronie i z odliczeniem po drugiej, korekty masowe, sprzedaż dla konsumentów poza KSeF.
- Czynności sprawdzające zamiast kontroli podatkowej – jak przygotować odpowiedź na wezwanie.
- Odpowiedzialność zarządu i głównego księgowego: Kodeks karny skarbowy i art. 116 Ordynacji podatkowej.
- Co wdrożyć przed 1 stycznia 2027 r.: uzgodnienie KSeF, JPK i płatności, przegląd umowy powierzenia pod kątem rekompensaty, procedurę weryfikacji usługodawców.

Materiały

Materiały szkoleniowe w wersji elektronicznej.

Program składał z modułów i dopasowuję do rodzaju spółki oraz czasu, którym dysponuje zamawiający.